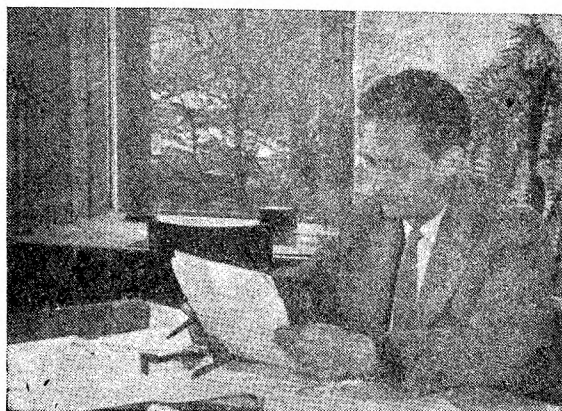

ZBIGNIEW ZYGMUNT OBUCHOWICZ (1914—1965)

W dniu 31.XII.1965 r. zmarł w Krakowie jeden z najzdolniejszych, najczynniejszych i najbardziej zasłużonych polskich geologów naftowych okresu powojennego doc. mgr inż. Zbigniew Zygmunt O b u c h o w i c z. Zmarł w wieku 51 lat, przy czym połowę swego życia poświęcił zagadnieniom Przemysłu Naftowego. Odszedł w momencie, kiedy ze względu na nabyte doświadczenie i siły mógł jak najwydajniej pracować w obranym przez siebie kierunku i kiedy szerokie swoje doświadczenie mógł przekazywać do stosowania młodszym kolegom. Odszedł w momencie, kiedy przed Przemysłem Naftowym postawiono bardzo duże zadania dając jednocześnie odpowiednie środki materialne. Nie doczekał momentu, kiedy spełniły się przewidywania o wielkości zasobów gazu na Przedgórzu.

Doc. mgr inż. Zbigniew Zygmunt O b u c h o w i c z urodził się w dniu 13 września 1914 r. w Śniatynie. W roku 1932 po zdaniu egzaminu dojrzałości w gimnazjum typu humanistycznego w Kołomyi rozpoczyna studia na wydziale Górniczym Akademii Górniczej w Krakowie, gdzie w 1939 roku uzyskuje absolutorium. W roku 1946, już jako geolog naftowy o kilkuletnim stażu, na podstawie pracy dyplomowej dotyczącej budowy geologicznej złoża gazowego Roztoki — Sądkowa uzyskuje dyplom mgra inż. górniczego. W roku 1956 Centralna Komisja Kwalifikacyjna dla Pracowników Nauki przyznała mgrowi inż. Zbigniewowi Zygmuntowi O b u c h o w i c z o w i, jako pracownikowi Instytutu Geologicznego, tytuł naukowy docenta.

Doc. Z. O b u c h o w i c z pracował nieprzerwanie od roku 1939 aż do śmierci jako geolog naftowy, przechodząc wszystkie szczeble w tej dziedzinie. W 1939 r. rozpoczyna pracę jako geolog — kartograf w Drohobyczu w firmie „Polmin”. Jako geolog obsługujący wiercenia poszukiwawcze pracuje w okresie wojennym w „Ukrnieftgazrozwiedka” we Lwowie, a później w „Karpathenöl” również we Lwowie i Stryju. Zapoznanie się w tym okresie z problematyką gazową Zapadliska Przedkarpaccy wpłynęło na ukierunkowanie Jego zainteresowań w czasie dalszej działalności już na terenie Polski. Działalność Jego na terenie Ukrainy łączyła się między innymi z opracowaniem złóż gazowych Daszawy, Bilczy — Wolicy, Chodnowic.

W lutym 1945 r., prawie że bezpośrednio po wyzwoleniu Krosna,

Z. Obuchowicz obejmuje stanowisko geologa w organizującym się, na pierwszym wyzwolonym naftonośnym skrawku Polski, Przemysle Naftowym w Krośnie. Tu powstaje Jego pierwsza praca dotycząca złoza gazowego Roztoki.

W następnym roku po zorganizowaniu się Centralnego Zarządu Paliw Płynnych, a w nim przedsiębiorstwa Poszukiwań Naftowych, Z. Obuchowicz obejmuje pracę geologa ruchowego w sekcji Tarnów. Z tego okresu pochodzą jedne z pierwszych danych o gazoności miocenu naszego Przedgórze Karpat, uzyskane na podstawie wierceń w rejonie Mielca obsługiwanych i opracowanych między innymi przez Zmarłego. W tym okresie Z. Obuchowicz, niezależnie od stanowiska geologa, prowadzi wiercenia jako kierownik kopalni, a następnie jako prywatny przedsiębiorca wykonując wiercenia dla Poszukiwań Naftowych — uzyskując już wtedy postęp 100 m na dobę.

W roku 1948 przechodzi do pracy w Dyrekcji Wierceń Poszukiwawczych w Krakowie, gdzie jako szef Działu Geologii ma duży wpływ na kierunki prowadzenia prac poszukiwawczych w Karpatach, na Przedgórzu i w pozostałych częściach Polski. W tym okresie Jego działalności miało miejsce odkrycie małego złoza gazu w rejonie Bochni.

W roku 1951 obejmuje kierownictwo organizującego się Działu Badawczego, będącego początkiem przyszłego Laboratorium Przemysłu Naftowego. W roku 1955 po przekształceniu tego Działu w Głównie Laboratorium Przemysłu Naftowego staje na czele tej nowej, prężnej i rozwijającej się placówki badawczej. Placówka ta już w tym czasie posiada wysoko rozwinięte takie dyscypliny jak oddział mikrofaunistyczny, petrograficzny czy fizykochemiczny, a materiały opracowane przez nią stanowią jeszcze do dziś podstawy prac poszukiwawczych.

W latach 1950—55 Z. Obuchowicz daje się poznać jako geolog naftowy o nowoczesnym przygotowaniu geologicznym z nastawieniem na wprowadzenie metod geofizyki poszukiwawczej i wiertniczej, wykazując przy tym duże zdolności organizacyjne. W okresie tym bierze żywy udział w pracach nad planem 6-letnim P.N., które to prace stanowią pierwsze podstawy wytyczenia dalszych kierunków poszukiwawczych za ropą i gazem.

W latach 1953—56 oprócz prac zawodowych w Przemysle Naftowym prowadzi wykłady z geologii naftowej na Wydziale Górniczym AGH w Krakowie, a w latach 1955/56 pracuje równocześnie w Instytucie Geologicznym, gdzie uzyskuje tytuł naukowy docenta.

W roku 1957 zostaje powołany na stanowisko Głównego Geologa w Przedsiębiorstwie Państwowym Poszukiwania Naftowe w Krakowie. Na tym stanowisku, kierując pracami poszukiwawczymi w całej Polsce, doc. Z. Obuchowicz miał możliwość wykorzystania wszystkich swoich wiadomości i zdolności. Działające już w pełni Głównie Laboratorium P.N. dostarczało danych dotyczących wszechstronnego rozpoznania przewiercanych skał. Zorganizowane przez C.U.N. Przedsiębiorstwo Geofizyki Przemysłu Naftowego dawało coraz to nowe materiały dotyczące rozpoznania wglębnej budowy kraju. Zgrupowanie w P.N. szeregu specjalistów z zakresu grawimetrii, magnetyki, sejsmiki, ich właściwe wykorzystanie oraz świadomość o dobrze obranym kierunku prac, zwłaszcza w rejonie Przedgórze, doprowadziło do odkrycia szeregu złóż gazu ważnych dla gospodarki narodowej.

O słusznych kierunkach polityki poszukiwawczej P.N. kierowanej

w tym okresie przez doc. Z. O b u c h o w i c z a świadczy odkrycie pierwszego poza Karpatami i Przedgórzem złoża ropy na monoklinie przedsudeckiej.

W roku 1961 doc. Z. O b u c h o w i c z przechodzi do pracy w Instytucie Geologicznym, gdzie rozpoczyna szerokie opracowanie monograficzne rejonu Przedgórze Karpat, rejonu, dla którego poświęcił kilkanaście lat krótkiego swojego życia.

Pracy swej nie dokończył, tak jak nie dokończył wielu zaczętych problemów, a pozostawiony przez Niego dorobek naukowy jest dowodem szerokich zainteresowań i jeszcze szerszych zamierzeń.

W uznaniu Jego zasług dla kraju Rada Państwa przyznaje Mu w roku 1958 Kawalerski Krzyż Orderu Odrodzenia Polski, a w roku 1960 Komandorski Krzyż Orderu Odrodzenia Polski. Minister Górnictwa i Energetyki nadał Mu stopień dyrektora generalnego III stopnia.

Komitet nagród państwowych przyznał w roku 1966 w dniu Święta Odrodzenia Polski nagrodę państwową I stopnia za odkrycie złóż gazu ziemnego na Przedgórzu w rejonie Lubaczów i Przemyśl zespołowi, w którego skład wchodzi (pośmiertnie) doc. mgr inż. Z. O b u c h o w i c z.

Tuż przed samą śmiercią doc. Z. O b u c h o w i c z został zaproszony przez Organizację Narodów Zjednoczonych na eksperta do spraw geologii naftowej i przygotowywał się do wyjazdu do Indii.

Przedwczesna śmierć przerwała wszystkie jego zamierzenia i plany i wyrwała Go z naszych szeregów. Pozostała po nim pamięć wśród tych, którzy Go znali i z nim współpracowali, i którzy szerokie Jego idee wprowadzają w życie.

Józef Kruczek

SPIS PRAC PUBLIKOWANYCH DOC. MGR. Z. OBUCHOWICZA

- 1946 Roztoki-Sądkowa. Kopalnie nafty i gazów ziemnych w Polsce. *Krosno Inst. Naft.* 66.
- 1947 Migracje płuczki do porowatego horyzontu przy wierceniu obrotowym. *Nafta* nr 10, Kraków.
- 1948 W sprawie migracji płuczki do porowatego horyzontu przy wierceniu obrotowym. *Nafta* nr 6, Kraków.
- 1950 Przyczynki do zagadnienia pochodzenia wód wgłębnich. *Nafta* nr 8, Kraków.
- 1952 Cementowanie rur okładzinowych w otworach wiertniczych. *Nafta* nr 2, 3, 4, Kraków.
- 1952 Warunki powstawania osadów fliszowych. *Nafta* nr 12, Kraków.
- 1953 Próba odtworzenia środowiska osadzania warstw krośnieńskich (oligocen) na podstawie cech makroskopowych. *Prz. geol.* nr 9, Warszawa.
- 1953 Wpływ filtratu z płuczki na przepuszczalność piaskowców krośnieńskich. *Nafta* nr 12, Kraków.
- 1955 Polskie złoża gazu ziemnego. *Gaz, Woda, Tech. sanit.* nr 5.
- 1957 Wstępne badania nad rozpoziomowaniem warstw krośnieńskich (oligocen) centralnej depresji karpackiej. *Biul. Inst. Geol.* nr 116, p. 128, Warszawa.
- 1958 Ostatnie wyniki poszukiwań na terenie Przedgórze Karpat środkowych. *Nafta* nr 10, Kraków.
- 1960 Zakres i wyniki prac poszukiwawczych prowadzonych przez przemysł naftowy w latach 1957—1959 i ramowe wytyczne podniesienia ich efektywności. *Nafta* nr 5, Kraków.

- 1960 Wyniki poszukiwań złóż ropy i gazu oraz perspektywy nowych odkryć na terenie Polski. *Prz. geol.* nr 10, Warszawa.
- 1962 Odkrycie złoża ropy na monoklinie przedsudeckiej i dalsze perspektywy poszukiwań. *Prz. geol.* nr 1, Warszawa.
- 1962 Hydrauliczne rozwarstwienie pokładów węglowych celem ich szybszego odgazowania. *Prz. górń.* nr 10, Katowice.
- 1962 Hydrauliczne rozwarstwienie pokładów węglowych w celu szybszego ich odgazowania. *Spraw. Posiedz.* Warszawa, *Kwart. geol.* nr 4.
- 1962 Budowa geologiczna Przedgórze. *Wyd. Geol.*, Warszawa.
- Budowa geologiczna Przedgórze i perspektywy dalszych poszukiwań (w jęz. ros. — oddane do wysłania do druku do Moskwy).
- 1962 Złoża ropy i gazu na Przedgórze Karpat. *Rocz. Pol. Tow. Geol.*, Kraków.
- 1962 Perspektywy odkrycia złóż gazu typu Marklowice. *Prz. geol.*, Warszawa.
- 1963 Metodyka poszukiwań złóż ropy i gazu na tle odkrycia złóż gazu w woj. rzeszowskim. *Prz. geol.*, Warszawa.
- 1956 — Rokosz T., Ogólne wytyczne interpretacji elektrycznych badań odwiertów. *Biul. Inst. Geol.* nr 110, p. 41, Warszawa.
- 1958 — Tokarki A., Wdowiarz S., Struktura Lubaczowa. *Nafta* nr 4, Kraków.
- 1959 — Olewicz Z., Tokarski A., Wdowiarz S., Obecny stan rozeznania geologicznego i możliwości odkrycia nowych złóż ropy i gazu w Polsce. *Nafta* nr 4, Kraków.

RÉSUMÉ

Le 31 décembre 1965 est décédé à Cracovie le docent, lic. ès Sciences et ingénieur Zbigniew Zygmunt Obuchowicz, géologue de pétrole, travailleur scientifique de l'Institut Géologique.

Zbigniew Z. Obuchowicz est né le 13 septembre 1914 à Śniatyn. Il a poursuivi ses études professionnelles dans les années 1932—1939 à l'Académie des Mines à Cracovie, où il a gagné en 1946 le diplôme de l'ingénieur des Mines. Plus tard, déjà comme travailleur de l'Institut Géologique, il a obtenu en 1956 le titre scientifique de docent.

Z. Obuchowicz avait consacré son travail professionnel surtout aux problèmes de gaz du Miocène de l'avant-pays des Karpathes. On lui doit la découverte de plusieurs riches gisements du gaz. Il introduisait dans son travail des nouvelles méthodes, surtout la géophysique de surface et la géophysique de forage. Il avait attaché de l'importance aux méthodes analytiques, et le Laboratoire de l'Industrie de Pétrole, dont il était directeur, fut le premier en Pologne qui préparait les matériaux nécessaires pour résoudre les problèmes de la géologie des gisements.

Il a laissé plus d'une dizaine de publications, concernant la géologie des Karpathes et les recherches des gisements du pétrole et du gaz.

Les camarades et les collaborateurs du feu docent Z. Obuchowicz vont garder toujours son vif souvenir.

Józef Kruczek